

Lieta C-128/21

**Lūguma sniegt prejudiciālu nolēmumu kopsavilkums saskaņā ar
Tiesas Reglamenta 98. panta 1. punktu**

Iesniegšanas datums:

2021. gada 26. februāris

Iesniedzējtiesa:

Lietuvos vyriausiasis administracinis teismas (Lietuva)

Datums, kurā pieņemts iesniedzējtiesas nolēmums:

2021. gada 17. februāris

**Pieteicēji pirmās instances tiesvedībā un pārējie lietas dalībnieki apelācijas
tiesvedībā:**

Lietuvos notari rūmai

M. S.

S. Š.

D. V.

V. P.

J. P.

D. L.-B.

D. P.

R. O. I.

Atbildētāja pirmās instances tiesvedībā un apelācijas sūdzības iesniedzēja:

Lietuvos Respublikos konkurencijos taryba

Pamatlietas priekšmets

Pieteikums, ar ko tiek lūgts atcelt *Lietuvos Republikos konkurencijos taryba* [Lietuvas Republikas Konkurences padomes] (turpmāk tekstā – “Konkurences padome”) 2018. gada 26. aprīļa lēmumu (turpmāk tekstā – “apstrīdētais lēmums”), ciktāl šajā lēmumā ir konstatēts, ka *Notarų rūmai* [Notāru palāta] un notāri, kuri bija Notāru palātas prezidija locekļi (turpmāk tekstā – arī “prezidijs”), (kopā – “pieteicēji”) ir pārkāpuši *Lietuvos Republikos konkurencijos įstatymas* [Lietuvas Republikas Konkurences likuma] 5. panta 1. punkta 1. apakšpunktā un Līguma par Eiropas Savienības darbību 101. panta 1. punkta a) apakšpunktā noteiktās prasības, kā arī ir uzdots izbeigt šo pārkāpumu un ir uzlikts naudas sods.

Lūguma sniegt prejudiciālu nolēmumu priekšmets un tiesiskais pamats

Līguma par Eiropas Savienības darbību (turpmāk tekstā – “LESD”) 101. panta interpretācija.

Pamats – LESD 267. panta trešā daļa.

Prejudiciālie jautājumi

1. Vai LESD 101. panta 1. punkts ir jāinterpretē tādējādi, ka Lietuvas Republikas notāri, veicot darbību, kas saistīta ar šajā lietā aprakstītajiem, Notāru palātas pieņemtajiem skaidrojumiem, ir uzskatāmi par uzņēmumiem LESD 101. panta izpratnē?
2. Vai LESD 101. panta 1. punkts ir jāinterpretē tādējādi, ka Lietuvas Notāru palātas pieņemtie skaidrojumi, kas aprakstīti šajā lietā, ir uzskatāmi par apvienības lēmumiem LESD 101. panta 1. punkta izpratnē?
3. Ja atbilde uz otro jautājumu ir apstiprinoša, vai šo skaidrojumu mērķis vai sekas ir konkurences nepieļaušana, ierobežošana vai izkropļošana iekšējā tirgū LESD 101. panta 1. punkta izpratnē?
4. Vai, lemjot par iespējamu LESD 101. panta 1. punkta pārkāpumu, šie skaidrojumi, kas aprakstīti šajā lietā, ir jāvērtē pēc kritērijiem, kas izklāstīti sprieduma *Wouters* 97. punktā?
5. Ja atbilde uz ceturto jautājumu ir apstiprinoša, vai, vērtējot šos skaidrojumus pēc sprieduma *Wouters* 97. punktā izklāstītajiem kritērijiem, pieteicēju norādītie mērķi – notariālās prakses vienveidošana, normatīvo aktu nepilnību likvidēšana, patērētāju interešu aizsardzība, principa par vienlīdzīgu attieksmi pret patērētājiem un samērīguma principa ievērošana, kā arī notāru aizsardzība pret nepamatotu civiltiesisko atbildību – ir uzskatāmi par tiesiski pamatotiem mērķiem?

6. Ja atbilde uz piekto jautājumu ir apstiprinoša, vai ir uzskatāms, ka šajos skaidrojumos noteiktie ierobežojumi nepārsniedz to, kas ir nepieciešams tiesiski pamatoto mērķu sasniegšanai?

7. Vai LESD 101. pants ir jāinterpretē tādējādi, ka var uzskatīt, ka notāri, kuri bija prezidija locekļi, ir pārkāpuši šo pantu un ka viņi var tikt sodīti, tādēļ ka, strādājot par notāriem, viņi piedalījās šajā lietā aprakstīto skaidrojumu pieņemšanā?

Attiecīgās Savienības tiesību normas un Eiropas Savienības Tiesas judikatūra

Līguma par Eiropas Savienību (turpmāk tekstā – “LES”) 4. panta 3. punkts

LESD 101. pants

Spriedums, 2002. gada 19. februāris, *Wouters* u.c., C-309/99, EU:C:2002:98 (turpmāk tekstā – “spriedums *Wouters*”), 46., 47., 57., 67.–69. un 97. punkts

Spriedums, 2013. gada 18. jūlijs, *Consiglio nazionale dei geologi*, C-136/12, EU:C:2013:489 (turpmāk tekstā – “spriedums lietā *Consiglio nazionale dei geologi*”), 35., 36., 42., 53. un 54. punkts

Spriedums, 2006. gada 18. jūlijs, *Meca-Medina* un *Majcen*/Komisija, C-519/04 P, EU:C:2006:492 (turpmāk tekstā – “spriedums lietā *Meca-Medina* un *Majcen*/Komisija”), 47. punkts

Spriedums, 2017. gada 23. novembris, *CHEZ Elektro Bulgaria* un *FrontEx International*, C-427/16 un C-428/16, EU:C:2017:890 (turpmāk tekstā – “spriedums lietā *CHEZ Elektro Bulgaria*”), 42., 43. un 46. punkts

Spriedums, 2014. gada 4. septembris, *API* u.c., C-184/13-C-187/13, C-194/13, C-195/13 un C-208/13, EU:C:2014:2147, 31. un 41. punkts

Spriedums, 2002. gada 24. oktobris, *Aéroports de Paris*/Komisija, C-82/01 P, EU:C:2002:617 (turpmāk tekstā – “spriedums lietā *Aéroports de Paris*/Komisija”), 74. punkts

Spriedums, 2008. gada 1. jūlijs, *MOTOE*, C-49/07, EU:C:2008:376 (turpmāk tekstā – “spriedums lietā *MOTOE*”), 25. punkts

Spriedums, 2013. gada 28. februāris, *Ordem dos Técnicos Oficiais de Contas/Autoridade da Concorrência*, C-1/12, EU:C:2013:127

Spriedums, 2018. gada 15. marts, Komisija/Čehijas Republika, C-575/16, nav publicēts, EU:C:2018:186

Spriedums, 2011. gada 24. maijs, Komisija/Belģija, C-47/08, EU:C:2011:334

Attiecīgās valsts tiesību normas

Lietuvos Respublikos konkurencijos įstatymas [Lietuvas Republikas Konkurences likuma] (turpmāk tekstā – “Konkurences likums”) – ar grozījumiem, kas izdarīti ar 2017. gada 12. janvāra Likumu Nr. XIII-193 – 5. panta 1. punkta 1. apakšpunkts un 3. panta 19. un 22. punkts

Lietuvos Respublikos notariato įstatymas [Lietuvas Republikas Notariāta likuma] (turpmāk tekstā – “Notariāta likums”) – ar grozījumiem, kas izdarīti ar 2017. gada 29. jūnija Likumu Nr. XIII-570 – 2. pants, 6. panta 1. punkts, 6². panta 1. un 6. punkts, 8. pants, 9. pants, 10. panta 4. un 7. apakšpunkts, 11. panta 2. un 3. punkts, 12., 13. un 16. pants, 19. panta 1. un 2. punkts, 19¹. pants, 20¹. panta 1. punkts, kā arī 21., 26., 28. un 45. pants

Ar Lietuvas Republikas tieslietu ministra 2008. gada 3. janvāra rīkojumu Nr. 1R-3 apstiprināto *Lietuvos notarių rūmų statutas* [Lietuvas Notāru palātas statūtu] (turpmāk tekstā – “Statūti”) 8. panta 6. un 7. punkts, 10. panta 4. apakšpunkts, 18. panta 1. punkts, 19. panta 1., 2., 4. un 6. punkts, 20. panta 1. punkts, 23. un 25. pants, 26. panta 3. punkts un 28. panta 3. punkts

Ar Lietuvas Republikas tieslietu ministra 1996. gada 12. septembra rīkojumu Nr. 57 apstiprināto *Notarių imamo atlyginimo už notarinių veiksmų atlikimą, sandorių projektu parengimą, konsultācijas ir technines paslaugas laikinieji dydžiai* [Pagaidu takses, ko notāri iekasē par amata darbību veikšanu, darījumu sastādīšanu, konsultācijām un tehniskiem pakalpojumiem] (turpmāk tekstā – “Pagaidu takses”) 1.7. un 2.6. punkts – ar grozījumiem, kas izdarīti ar 2012. gada 29. jūnija rīkojumu Nr. 1R-182 – un 1.2., 1.6. un 2.2. punkts – ar grozījumiem, kas izdarīti ar 2014. gada 31. decembra rīkojumu Nr. 1R-386

Īss pamatlīstas faktisko apstākļu un tiesvedības izklāsts

- 1 Saskaņā ar Notariāta likuma 19. pantu notārs iekasē atlīdzību par amata darbību veikšanu, darījuma projekta sastādīšanu, konsultēšanu un tehniskiem pakalpojumiem pēc takses, ko pēc saskaņošanas ar Lietuvas Republikas finanšu ministru un Notāru palātu nosaka Lietuvas Republikas tieslietu ministrs.
- 2 Ar tieslietu ministra 1996. gada 12. septembra rīkojumu Nr. 57 apstiprinātās “Pagaidu takses” ietvēra attiecīgajā laikposmā piemērojamo atlīdzību par amata darbību veikšanu, kas galvenokārt bija izteikta kā diapazons – no minimālās takses līdz maksimālajai taksei. Šajā tiesību aktā (redakcijās, kas piemērojamas šajā lietā) ir noteiktas šādas atlīdzības takses:
 - par nekustamā īpašuma hipotēkas pieteikuma notariālu apliecināšanu ir piemērojama takse 0,2 līdz 0,3 procentu apmērā no īpašuma vērtības, bet ne mazāk kā 50 LTL un ne vairāk kā 500 LTL (attiecīgi no 2015. gada 1. janvāra 0,2 līdz 0,3 procentu apmērā no īpašuma

vērtības, bet ne mazāk kā 14,48 EUR un ne vairāk kā 144,80 EUR) (1.7. punkts);

- par ķīlas pieteikuma notariālu apliecināšanu ir piemērojama takse 0,2 līdz 0,3 procentu apmērā no īpašuma vērtības, bet ne mazāk kā 50 LTL un ne vairāk kā 500 LTL (attiecīgi no 2015. gada 1. janvāra 0,2 līdz 0,3 procentu apmērā no īpašuma vērtības, bet ne mazāk kā 14,48 EUR un ne vairāk kā 144,81 EUR) (2.6. punkts);
 - par līguma, kas attiecas uz servitūta tiesībām, lietojuma tiesībām vai apbūves tiesībām, vai par īpašuma objekta izmantošanas kārtības notariālu apliecināšanu ir piemērojama takse no 28,96 EUR līdz 86,89 EUR (1.6. punkts);
 - par nekustamā īpašuma apmaiņas līguma notariālu apliecināšanu, tajā skaitā gadījumos, kad nekustamais īpašums tiek apmainīts pret kustamu mantu vai citu civiltiesisku īpašumu, ir piemērojama takse 0,4 līdz 0,5 procentu apmērā no apmainītā īpašuma ar augstāku vērtību vērtības, bet ne mazāk kā 28,96 EUR un ne vairāk kā 5792,40 EUR (1.2. punkts), un par kustamu mantu apmaiņas līguma notariālu apliecināšanu ir piemērojama takse 0,3 līdz 0,4 procentu apmērā no apmainītā īpašuma vai cita civiltiesiska objekta ar lielāku vērtību vērtības, bet ne mazāk kā 14,48 EUR (2.2. punkts).
- 3 Ar 2012. gada 30. augusta lēmumu Notāru palātas prezidijs noteica, ka gadījumos, kad darījuma puses nav norādījušas ar hipotēku nodrošinātā vai ieķīlātā īpašuma vērtību, par hipotēkas līguma vai ķīlas līguma notariālu apliecināšanu ir iekasējams dokumenta “Pagaidu takses” 1.7. un 2.6. punktā noteiktais maksimālais notāra atlīdzības apmērs.
- 4 Savā 2015. gada 23. aprīļa lēmumā Notāru palātas prezidijs precizēja, kā aprēķināma notāra atlīdzība, ja ar vienu līgumu servitūts noteikts vairākiem nekustamajiem īpašumiem. Prezidijs nolēma, ka dokumenta “Pagaidu takses” 1.6. punktā noteikto taksu ir ieteicams reizināt ar to īpašumu skaitu, kuriem noteikts servitūts.
- 5 Ar savu 2016. gada 26. maija lēmumu Notāru palātas prezidijs apstiprināja, ka gadījumos, kad ar vienu līgumu tiek apmainītas vairāku īpašumu daļas, notāra atlīdzību var aprēķināt, dokumenta “Pagaidu takses” 1.2. punktā noteiktās atlīdzības apmēru aprēķinot, balstoties uz katra darījuma ietvaros nodotā īpašuma cenu un pēc tam šīs summas saskaitot kopā.
- 6 Ar savu 2017. gada 26. janvāra lēmumu Notāru palātas prezidijs noteica, ka, ja ar vienu hipotēkas līgumu tiek nostiprinātas hipotēkas uz vairākiem nekustamajiem īpašumiem, “Pagaidu taksēs” noteikto notāra atlīdzības apmēru “aprēķina, balstoties uz katra ar hipotēku apgrūtinātā īpašuma vērtību, un pēc tam šādi aprēķinātās summas saskaita kopā”.

- 7 Iepriekš minētie Notāru palātas prezidija lēmumi (turpmāk tekstā – arī “skaidrojumi”) vienprātīgi pieņēma visi prezidija locekļi, kuri piedalījās attiecīgajās sanāksmēs, un tie tika publicēti Notāru palātas intranetā.
- 8 Apstrīdētajā lēmumā Konkurences padome norādīja, ka ar šiem skaidrojumiem pieteicēji bija ieviesuši atlīdzības aprēķināšanas mehānismu, kurā visos gadījumos ir piemērotas maksimālās “Pagaidu taksēs” norādītās summas, kuras iespējams iekasēt par hipotēkas pieteikuma, kā arī apmaiņas un servitūta notariālu apliecināšanu, ja tiek ieķīlāti, nodoti vai apgrūtināti vairāki īpašumi; tādējādi netieši tika noteiktas notāru iekasējamās atlīdzības summas, lai gan pirms šo skaidrojumu pieņemšanas notāri atsevišķos gadījumos varēja izvēlēties piemērot arī zemāku atlīdzību. Konkurences padome arī konstatēja, ka pieteicēji bija tieši noteikuši atlīdzības apmēru – proti, atlīdzības diapazona maksimālo taksī –, ko notāri ietur par hipotēkas vai ķīlas pieteikuma notariālu apliecināšanu, ja puses nav norādījušas ar hipotēku nodrošinātā vai ieķīlātā īpašuma vērtību.
- 9 Apstrīdētajā lēmumā tika secināts, ka Notāru palāta, ko parstāvēja tās izpildinstitūcija – prezidijs, un attiecīgie notāri, pieņemdami skaidrojumus, ir noslēguši vienošanos, kas ierobežo konkurenci, un tādējādi ir pārkāpuši Konkurences likuma 5. panta 1. punkta 1. apakšpunkta un LESD 101. panta 1. punkta a) apakšpunkta prasības. Konkurences likuma 3. panta 19. punktā, kur definēta vienošanās, ir teikts, ka tā ietver arī apvienības lēmuma jēdzienu. Apstrīdētajā lēmumā tika norādīts, ka Notāru palāta ir ekonomikas dalībnieku, proti, notāru apvienība. Tādējādi apstrīdētajā lēmumā tika noteikts, ka LESD 101. panta 1. punkta vajadzībām Notāru palātas pieņemtie skaidrojumi ir uzskatāmi par apvienības lēmumiem, kas pieņemti, piedaloties astoņiem notāriem, kuri bija Notāru palātas prezidija locekļi.
- 10 Apstrīdētajā lēmumā Konkurences padome konkrēto tirgu definēja kā notāru amata darbību tirgu Lietuvas Republikā un skaidrojumus atzina par vienu vienotu pārkāpumu, kas ildzis no 2012. gada 30. augusta līdz vismaz 2017. gada 16. novembrim; tā šīs darbības atzina par vienošanos, kuras mērķis ir ierobežot konkurenci starp visiem notāriem.
- 11 Pieteicēji apstrīdēto lēmumu pārsūdzēja *Vilniaus apygardos administracinis teismas* [Viļņas Administratīvā apgabaltiesa]. Ar 2019. gada 19. februāra spriedumu šī tiesa pieteikumu apmierināja un atcēla attiecīgās apstrīdētā lēmuma daļas.
- 12 Ar savu apelācijas sūdzību Konkurences padome lūdz *Lietuvos vyriausiasis Administracinis Teismas* [Lietuvas Augstākā administratīvā tiesa] (turpmāk tekstā – “iesniedzējtiesa”) atcelt minēto spriedumu un noraidīt pieteicēju iesniegto pieteikumu.

Pamatlietas pušu galvenie argumenti

- 13 Šajā lietā pieteicēji apgalvo, ka pēc būtības notāri ir amatpersonas, kas īsteno valsts varu, un valsts varas pārstāvji. Pieteicēji uzskata, ka notāri savā starpā konkurē ar pakalpojumu kvalitāti, nevis ar cenu. Kā norādīts viņu pieteikumā pirmās instances tiesai, tajā laikā Lietuvā darbojās 262 notāri.
- 14 Pieteicēji norāda, ka, pieņemdami skaidrojumus, viņi esot centušies veikt Notariāta likuma 9. panta 5. apakšpunktā noteikto Notāru palātas uzdevumu, proti, vienādot notariālo praksi un izpildīt Statūtu 8. panta 6. un 7. punktā minētās Notāru palātas funkcijas, proti, apkopot notāru praksi un izsniegt secinājumus notāriem (tādējādi viņiem šajā ziņā bija likumdošanas pilnvaras). Pieteicēji apgalvo, ka ar skaidrojumiem esot bijis paredzēts arī novērst normatīvo aktu nepilnības, aizsargāt patērētāju intereses, nodrošināt principa par vienlīdzīgu attieksmi pret patērētājiem un samērīguma principa ievērošanu, kā arī aizsargāt notārus no nepamatotas civiltiesiskās atbildības. Konkurences padomes veiktās izmeklēšanas laikā Notāru palāta paziņoja, ka hipotēkas līguma priekšmeta vērtība ir vajākamajai pusei, tas ir, hipotēkas devējam svarīgs kritērijs, pēc kā tiek novērtēts, cik lielā mērā viņa aktīvi tiks apgrūtināti; tādēļ, gadījumiem, kad hipotēkas līguma vai ķīlas līguma priekšmeta vērtība nav norādīta, paredzot maksimālo atlīdzības apmēru, nodoms esot bijis mudināt darījuma puses ikvienā gadījumā norādīt hipotēkas līguma vai ķīlas līguma priekšmeta vērtību un tādējādi nodrošināt līdzsvaru starp pušu interesēm.
- 15 Pieteicēji arī norāda, ka Notariāta likuma 19¹. pantā ir noteikti kritēriji, kas jāņem vērā, nosakot takses atlīdzībai par amata darbībām. Turklāt, ja tieslietu ministrs nebūtu piekritis pieņemtajiem skaidrojumiem, kas viņam esot bijuši zināmi, viņš būtu varējis papildināt "Pagaidu takses"; tomēr viņš neesot veicis nevienu no Notariāta likuma 11. pantā paredzētajām darbībām, proti, viņš nedz esot vērsies tiesā ar pieteikumu atcelt aktus, kas neatbilst normatīvo tiesību aktu prasībām, nedz esot nācis klajā ar ierosmi grozīt "Pagaidu takses". Pieteicēji apgalvo, ka šajā gadījumā LESD neesot piemērojams, jo nepastāvot Savienības dalībvalstīm kopējs notāru pakalpojumu tirgus.
- 16 Atbildētāja – Konkurences padome – apgalvo, ka notāri ir ekonomikas dalībnieki, kas spēj konkurēt ar cenām "Pagaidu taksēs" noteiktajā diapazonā, un ka notāri var arī savstarpēji konkurēt ar atlīdzību gadījumos, kad "Pagaidu taksēs" noteiktās atlīdzības apmēru ir iespējams aprēķināt ar dažādām metodēm. Atbildētāja apgalvo, ka gan Konkurences likumā, gan LESD ir aizliegtas vienošanās (nolīgumi) par cenu noteikšanu, tādēļ pieteicēji neesot tiesīgi vienveidot notariālo praksi tādā mērā, ka šis aizliegums tiktu pārkāpts. Tā nepiekrīt, ka regulējumam būtu bijušas nepilnības. Atbildētāja uzskata, ka LESD ir piemērojams arī šajā lietā, ņemot vērā, ka pieteicēju darbības attiecas uz visu Lietuvas teritoriju, un norāda, ka atlīdzības takses ir piemērojamas ne tikai juridiskām personām no Lietuvas, bet arī citu dalībvalstu juridiskām personām, kas Lietuvā izmanto notāru pakalpojumus.

Īss lūguma sniegt prejudiciālu nolēmumu pamatojuma izklāsts

- 17 Kā norāda iesniedzējtiesa, saistībā ar brīvību veikt uzņēmējdarbību Tiesa jau ir spriedusi attiecībā uz funkcijām, kuras notāri veic dažās citās dalībvalstīs, tomēr tā vēl neesot spriedusi par to, vai tādas notāru funkcijas kā šajā lietā aplūkojamās, Lietuvas Republikā uz notāriem attiecinātās funkcijas ir uzskatāmas par saimniecisku darbību LESD 101. panta 1. punkta izpratnē un vai tādā situācijā kā šajā lietā aplūkojamā notāri ir uzskatāmi par uzņēmumiem LESD 101. panta izpratnē.
- 18 Konkrētāk, tā norāda, ka saskaņā ar Tiesas pastāvīgo judikatūru, lai gan konkurences tiesību kontekstā uzņēmuma jēdziens ietver visas vienības, kas veic saimniecisku darbību, neatkarīgi no šīs vienības juridiskā statusa un tās finansēšanas veida, un saimniecisku darbību veido jebkura darbība, kas ietver preču vai pakalpojumu piedāvāšanu attiecīgajā tirgū (spriedums, *Wouters*, 46. un 47. punkts un tajos minētā judikatūra), darbība, kas pēc rakstura, tai piemērojamajiem noteikumiem un mērķa nepieder saimnieciskās darbības jomai, vai kas ir saistīta ar valsts varas pilnvaru īstenošanu, nav pakļauta Līguma konkurences noteikumiem (spriedumi, *Wouters*, 57. punkts, un *Consiglio nazionale dei geologi*, 42. punkts).
- 19 Tā uzsver, ka sprieduma *Wouters* 67.–69. punktā Tiesa ir norādījusi, ka attiecībā uz institucionālās autonomijas principu ir jānošķir divas pieejas. Vienā gadījumā, piešķirot normatīvas pilnvaras kādai profesionālai asociācijai, dalībvalstij jānosaka vispārējo interešu kritēriji un galvenie principi, kas jāievēro profesijas tiesiskajā regulējumā, kā arī jāsauglabā savas pilnvaras pieņemt galīgo lēmumu. Šādā gadījumā profesionālas asociācijas pieņemtās normas saglabā valsts noteikumu raksturu un tām netiek piemēroti Līguma noteikumi, kas attiecas uz uzņēmumiem. Citā gadījumā profesionālas asociācijas pieņemtās normas tiek attiecinātas tikai uz šo asociāciju. Turklāt sprieduma *Wouters* 97. punktā Tiesa ir norādījusi, ka “visas vienošanās starp uzņēmumiem vai visi uzņēmumu apvienību lēmumi, kas ierobežo pušu vai kādas puses rīcības brīvību, ne vienmēr ir pakļauti Līguma 85. panta 1. punktā paredzētajam aizliegumam. Šī noteikuma piemērošanas nolūkā konkrētā gadījumā vispirms ir jāņem vērā kopējais konteksts, kādā ir pieņemts attiecīgais uzņēmumu apvienības lēmums vai kādas sekas tas rada, un it īpaši ir jāņem vērā tā mērķi, kas šajā gadījumā ir saistīti ar vajadzību pieņemt noteikumus par organizāciju, kvalifikāciju, profesionālo ētiku, kontroli un atbildību, kas juridisko pakalpojumu gala saņēmējiem garantē vajadzīgo uzticamību un pieredzi, kā arī nodrošina labu tiesvedības pārvaldību [...]. Tālāk ir jāizvērtē, vai konkurenci ierobežojošās sekas, kas no tā izriet, ir saistītas ar šo mērķu sasniegšanu.”
- 20 Iesniedzējtiesa it īpaši atgādina Tiesas judikatūru, kurā ir teikts, ka ir svarīgi pārbaudīt, vai pamatlietā aplūkotajos noteikumos uzliktajiem ierobežojumiem ir jābūt tikai tādiem, kas ir vajadzīgi, lai nodrošinātu leģitīmo mērķu īstenošanu (spriedumi, *Meca-Medina* un *Majcen/Komisija*, 47. punkts, un *Consiglio nazionale dei geologi*, 54. punkts), ka apstākļi, ka subjektam, lai īstenotu daļu no

savas darbības, ir publiskās varas pilnvaras, pats par sevi neaizliedz to kvalificēt kā uzņēmumu Kopienų konkurences tiesību izpratnē attiecībā uz tās pārējo saimniecisko darbību (spriedums, *Aéroports de Paris*/Komisija, 74. punkts) un ka darbības kvalificēšana kā publiskās varas pilnvaru īstenošana vai kā saimnieciskā darbība ir jāveic atsevišķi attiecībā uz katru konkrēta subjekta veicamo darbību (spriedums, *MOTOE*, 25. punkts).

- 21 Šai tiesai ir radušās šaubas par to, vai, ņemot vērā LESD 101. pantu (lasot to atsevišķi vai kopsakarā ar LES 4. panta 3. punktu), Notāru palātai piešķirtās tiesības “vienveidot notariālo praksi” ir interpretējamas tādējādi, ka tās ietver arī tiesības standartizēt notāriem piemērojamās atlīdzības taksas, ciktāl atlīdzība par amata darbību veikšanu (vai to aprēķināšanas metode) atsevišķos gadījumos tieslietu ministra apstiprinātajās “Pagaidu taksēs” nav konkretizētas. Vienlaikus rodas jautājums, vai var uzskatīt, ka tāda situācija kā šajā lietā aplūkojamā, kad Notāru palāta pieņem skaidrojumus par atlīdzības apmēru vai to aprēķināšanas metodi šādiem konkrētiem gadījumiem, kas tieslietu ministra apstiprinātajās “Pagaidu taksēs” nav minēti, atbilst sprieduma *Wouters* 68. punktā noteiktajam kritērijam, ka “dalībvalstij [...] jāsaglabā savas pilnvaras pieņemt galīgo lēmumu”, vai sprieduma *CHEZ Elektro Bulgaria* 46. punktā noteiktajam kritērijam, ka “ir jāpastāv valsts faktiskās kontroles un galīgo lēmumu pieņemšanas pilnvarām”, ja tieslietu ministrs ir tiesīgs viena mēneša laikā pēc attiecīgā lēmuma saņemšanas vērsties tiesā ar pieteikumu par Notāru palātas lēmuma, kas varētu būt prettiesisks, atcelšanu (Notariāta likuma 11. panta 3. punkts), kā arī papildināt “Pagaidu taksēs”, nosakot, kā šajos konkrētajos gadījumos ir aprēķināma atlīdzība.
- 22 Tādēļ iesniedzējtiesai ir šaubas par to, vai šajā lietā ir izpildīti sprieduma *Wouters* 68. punktā noteiktie kritēriji un vai Notāru palātas pieņemtie skaidrojumi ir attiecināmi tikai uz to (spriedums *Wouters*, 69. punkts), tas ir, vai Notāru palātas pieņemtie skaidrojumi ir uzskatāmi par uzņēmumu apvienības lēmumu LESD 101. panta 1. punkta izpratnē.
- 23 Skaidrojumos ir noteikts konkrēts notāru iekasējamās atlīdzības apmērs (pirmajā skaidrojumā) vai to aprēķināšanas metode (pārējos trīs skaidrojumos). Kā jau minēts, Konkurences padome uzskata, ka gadījumos, kas “Pagaidu taksēs” nav norādīti, notāriem pašiem būtu jālemj par iekasējamo atlīdzību vai tās aprēķināšanas metodi. Tāpēc rodas jautājums, vai LESD 101. pants būtu jāinterpretē tādējādi, ka šo skaidrojumu mērķis vai sekas ir konkurences novēršana, ierobežošana vai izkropļošana iekšējā tirgū.
- 24 Pieteicēji norāda uz vairākiem skaidrojumu pieņemšanas mērķiem, kas, viņuprāt, attaisno to pieņemšanu. Iesniedzējtiesai ir šaubas par to, vai, ņemot vērā LESD 101. panta 1. punktu, šajā lietā būtu jāpiemēro sprieduma *Wouters* 97. punktā izklāstītie kritēriji un vai šos pieteicēju norādītos mērķus var uzskatīt par likumīgiem [tiesiski pamatotiem] mērķiem sprieduma *Wouters* 97. punkta izpratnē.

- 25 Ja atbilde uz pēdējo minēto jautājumu ir apstiprinoša, iesniedzējtiesai rodas arī jautājums, vai, ņemot vērā sprieduma *Wouters* 97. punktā izklāstītos kritērijus, skaidrojumos noteiktie ierobežojumi nepārsniedz to, kas ir nepieciešams tiesiski pamatotu mērķu sasniegšanai.
- 26 Kā jau minēts, apstrīdētajā lēmumā ir arī konstatēts, ka astoņi notāri, kas bija Notāru palātas prezidija, kurš pieņēma skaidrojumus, locekļi, ir pārkāpuši LESD 101. panta 1. punkta a) apakšpunktu un Konkurences likuma 5. panta 1. punkta 1. apakšpunktu. Iesniedzējtiesai rodas jautājums, vai LESD 101. pants ir jāinterpretē tādējādi, ka var uzskatīt, ka notāri, kuri bija prezidija (apvienības) locekļi, ir pārkāpuši LESD 101. pantu un ka viņi var tikt sodīti, tādēļ ka viņi piedalījās šo skaidrojumu pieņemšanā, tas ir, vai viņus var saukt pie atbildības par to, ka, būdami Notāru palātas prezidija locekļi, viņi vienlaikus strādāja par notāriem.
- 27 Kā izriet no iepriekš izklāstītajiem apsvērumiem, no atbildēm uz šiem jautājumiem izšķirošā mērā ir atkarīga šīs lietas izskatīšana, tas ir, spriedums par to, vai pieteicēji, pieņemdami šos skaidrojumus, ir pārkāpuši LESD 101. panta 1. punktu.